

Utbildningsdepartementet

Promemorian Utökad kontroll av uppgifter i belastningsregistret

Dnr U2024/01028

Sammanfattning

Skolverket tillstyrker utredningens förslag. Vi bedömer samtidigt att förslagen har en begränsad effekt på problemet med personer som är aktiva i våldsbejakande extremistiska miljöer och dessa personers möjligheter att påverka barn och unga inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet. Utöver en utökad kontroll av uppgifter i belastningsregistret ser Skolverket därför behov av ytterligare åtgärder för att skydda barn och elever mot påverkan som syftar till att radikalisera dem in i våldsbejakande extremistiska miljöer.

Skolverkets synpunkter

Skolverket tillstyrker utredningens förslag. Vi konstaterar i likhet med utredningen att åtskilligt hänt sedan regleringen om registerkontroll trädde i kraft. Brottsligheten och omvärldsläget har förändrats och flera nya brottsrubriceringar har införts. Skolverket instämmer i utredningens bedömning att barn och elever numera behöver skyddas även mot påverkan som syftar till att radikalisera dem in i våldsbejakande extremistiska miljöer och mot försök att rekrytera dem till brottslighet (avsnitt 4).

Skolverket har i andra sammanhang haft anledning att identifiera utmaningar beträffande personer som är aktiva i våldsbejakande extremistiska miljöer och dessa personers möjligheter att påverka barn och unga inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet.¹ En sådan utmaning är bristande kännedom i skolväsendet om att någon som erbjuds en anställning tillhör en våldsbejakande extremistisk miljö. Detta bland annat eftersom registerkontrollen endast visar om en person blivit dömd för vissa allvarliga brott. Skolverket tillstyrker därför

¹ Rundabordssamtal om IS-återvändare i skolan och socialtjänsten 2023-12-01 arrangerat av Justitiedepartementet, Socialdepartementet och Utbildningsdepartementet.

förslaget att registerkontrollen även ska omfatta brottet involverande av underårig i brottslighet och brott som omfattas av terroristbrottslagen.

Skolverket vill samtidigt framhålla att vi bedömer att förslagen troligtvis skulle få en begränsad effekt mot problemet med personer som är aktiva i våldsbejakande extremistiska miljöer och dessa personers möjligheter att påverka barn och unga inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet. Ett skäl till detta – vilket utredningen redovisar i avsnitt 7.9 – är att endast ett fåtal personer under de senaste tio åren har lagförts för brott mot terroristlagen eller motsvarande äldre lagstiftning. För brottet involverande av underårig i brottslig verksamhet finns ännu inte någon officiell statistik.

Ett annat skäl till att vi bedömer att förslaget troligtvis skulle få en begränsad effekt, är att det finns anledning att anta att det hos vissa skolor kan finnas en bristande vilja att avstå från att anställa, anlita eller ta emot en person som har anteckningar om brott i sitt registerutdrag och som är aktiva i våldsbejakande extremistiska miljöer. Vår bedömning grundar sig på följande. Skolinspektionens tillsynsbeslut (som meddelats efter kontakter med Säkerhetspolisen) visar att det förekommit kopplingar mellan våldsbejakande extremistmiljöer och skolverksamhet, vilket utredningen redovisar i avsnitt 2.1. Det framgår också av Säkerhetspolisens arbete och rapporter från bland annat Försvarshögskolan att det förekommit kopplingar mellan fristående skolverksamhet och den våldsbejakande islamistiska miljön.²

Utöver en utökad registerkontroll ser Skolverket sammanfattningsvis behov av ytterligare åtgärder för att skydda barn och elever mot påverkan som syftar till att radikaliserar dem in i våldsbejakande extremistiska miljöer.

På Skolverkets vägnar

Ulrika Jonasson
T.f. rättschef

JuristHandlingen är beslutad i Skolverkets
elektroniska ärende- och
dokumenthanteringssystem av:
Andreas Lindholm (Signerare) den 2024-07-02

² Se Skolverkets remissyttrande 2022-05-13 över promemorian Etableringsstopp för fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning.

Ulrika Jonasson (Signerare) den 2024-07-02.